

Ciekawa była dyskusja panelowa na temat *Relacja między Starym a Nowym Testamentem*, kierowana przez kard. Carla Marię Martiniego, w której wystąpili: Paul Beauchamp SJ (Centre Sèvres, Paryż), Norbert Lohfink SJ (Hochschule Sankt Georgen, Frankfurt a. M.) i Romano Penna z Uniwersytetu Laterańskiego. Mnie osobiście zainteresowało wystąpienie N. Lohfinka, który mówił o strukturze kano-nu biblijnego w szczególności z punktu widzenia liturgicznego.

Pełen ciekawych szczegółów był referat historyka Gregoriana, Giacomo Mar-tiny o dziewięćdziesięcioletnich dziejach Biblicum.

W kościele Sant Ignazio di Loyola miała miejsce koncelebra eucharystyczna, której przewodniczył i homilę wygłosił abp Jorge Mejía, archiwariusz i bibliote-karz Świętego Kościoła Rzymskiego.

Na zakończenie odbyła się w cortile Biblicum agapa-bufet, gdzie zaspokoiw-szy głód i pragnienie można było się spotkać z dawnymi profesorami i kolegami i porozmawiać. Niektórzy z profesorów brali nawet udział w artystycznym pro-gramie studentów!

Tak to w wielkim skrócie odbyły się obchody dziewięćdziesięciolecie istnienia i działalności Papieskiego Instytutu Biblijnego. To dziewięćdziesięciolecie Bibli-cum wypełniło w jakiś sposób XX wiek katolickiej egzegezy biblijnej.

Przy rocznicowej okazji powstało Stowarzyszenie Wychowanków Biblicum (Associazione ex-Alumni/e del Pontificio Istituto Biblico), którego przewodniczą-cym jest aktualny rektor Robert F. O'Toole SJ, a dyrektorem James Swetnam SJ.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

ks. Jerzy Chmiel

HELLENISTYCZNA ANTROPOLOGIA I ETYKA W NOWYM TESTAMENCIE. KONFERENCJA W ERFURCIE 1999

Taki był temat konferencji niemieckojęzycznych katolickich egzegetów No-wego Testamentu (Arbeitsgemeinschaft der deutschsprachigen katholischen Neutestamentler = AKN) w Erfurcie w dniach 22-26 marca 1999 r. Konferencje takie odbywają się co dwa lata. Wybór Erfurtu dla tegorocznej konferencji nie był przypadkowy.

W Erfurcie było i jest dotąd jedyne katolickie wyższe seminarium duchowne dla obszaru b. Niemiec Wschodnich ze Studium Filozoficzno-Teologicznym (w miejsce dawnego uniwersytetu). W Erfurcie działa grono egzegetów — można by je nazwać szkołą erfurcką — z H. Schürmannem na czele: trzeba tu wymienić ta-

kie nazwiska, jak bp J. Wanke, obecny ordynariusz, H. Lubczyk, G.-P. März, G. Hentschel.

W Erfurcie studiował Marcin Luter i tam otrzymał święcenia kapłańskie; obrady miały miejsce w gotyckiej auli Coelicum, w której Luter słuchał wykładów. Poza tym Erfurt jest starym, obfitym w pamiątki miastem, przyniszczonym jednak przez wojnę i czasy enerdowskie.

Główne wykłady mieli:

W. Speyer (historyk starożytności, Salzburg): *Rzymsko-hellenistyczne uwarunkowania szerzenia się chrześcijaństwa*,

H. D. Betz (Chicago): *Człowiek i jego zmagania według Pawła* (pod nieobecność prelegenta tekst został odczytany; w dyskusji zwrócono uwagę, że tytuł *Der Mensch in seinen Antagonismen* winien być bliżej sprecyzowany),

U. Dautzenberg (Giessen): *Wolność w kontekście hellenistycznym*,

D. Zeller (Moguncja): *Etyka szczegółowa w chrześcijaństwie hellenistycznym*,

G. Daltrop (archeolog klasyczny z Eichstätt, b. wicedyrektor muzeów watykańskich) przedstawił przy pomocy przeźroczy (Lichtbildvortrag) dramat grupy Laokoon.

Oprócz wykładów z dyskusjami były do dyspozycji uczestników cztery seminaria:

— *Jezus jako nauczyciel mądrości* (M. Ebner, Münster),

— *Etos grupy* (Th. Schmeller, Drezno),

— *List Jakuba jako świadectwo hellenistycznego judeochrześcijaństwa* (R. Hoppe, Passau),

— *Hellenizm w Listach Pasterskich* (L. Uberlinner, Freiburg Br.).

Obradom przewodniczył triumwirat AKN: prof. J. Beutler SJ (aktualnie prorektor Gregorianum w Rzymie), prof. U. Busse (Essen) i prof. R. Hoppe (Passau).

W programie konferencji była również pielgrzymka — bo tak to trzeba nazwać — do b. obozu koncentracyjnego Buchenwald, położonego między Erfurtem a Weimarem, miastem Goethego i Schillera, a w roku 1999 miastem kultury Europejskiej (Kulturstadt Europas). Spotkania z biskupem Joachimem Wanke tak przy stole eucharystycznym, jak i podczas posiłku, dyskusje naukowe i rozmowy koleżeńskie dopełniały dni spotkań erfurckich.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL